

ASHISTONYX EPOI

SZKODNIK PODLEGAJĄCY OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Objawy porażenia (nabrzmiwanie pąków wierzchołkowych) wywołane przez *Aschistonyx eppoi* na jałowcu chińskim; fot. dzięki uprzejmości Central Science Laboratory (obecnie FERA), Wielka Brytania, <https://gd.eppo.int/taxon/ASCXEP/photos> (po lewej) oraz http://namuro.com/LINK_SITE/hospital.php?code=151 (po prawej)

Postaci dorosłe *Aschistonyx eppoi* na roślinie jałowca; fot. <http://blog.daum.net/onidiras/15868757>

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Aschitonix eppoi Inouye występuje w Azji (Japonia, Korea). W Europie był przechwytywany na roślinach bonsai jałowca chińskiego pochodzących z Japonii: w Wielkiej Brytanii w latach 70 XX w. (kilka przesyłek), natomiast w 2021 r. w Holandii (2 przesyłki).

A. eppoi jest owadem z rzędu muchówek (Diptera), rodziny pryszczarkowatych (Cecidomyiidae).

Larwy są żółtawe, beznogie z dobrze wykształconą głową, długości ok. 3 mm. Spotyka się je w pąkach roślin. Poczworki baryłkowatego kształtu występują w glebie. Na powierzchni roślin znajdują się dorosłe muchówki z długimi odnóżami i czułkami oraz parą skrzydeł, przypominające komary, barwy żółto-brązowej, długości ok. 1,7 mm.

Rośliny żywicielskie

Jedynym znanym żywicielem jest jałowiec chiński (*Juniperus chinensis*), lecz nie można wykluczyć możliwości porażenia też innych gatunków jałowców. Na chwilę obecną trudno jednoznacznie określić, czy szkodnik ten byłby w stanie rozwijać się na gatunkach jałowca pochodzenia europejskiego.

Objawy występowania i szkodliwość

Gatunek ten powoduje powstawanie czworokątnych nabrzmiń w kształcie piramidy na pąkach wierzchołkowych znajdujący się na szczycie młodych gałązek. W kwietniu nabrzmienie pąka wierzchołkowego wskazuje na obecność szkodnika, ale później gałązki stają się suche i brązowieją. Nabrzmięte pąki są charakterystycznym objawem infekcji i są bardzo widoczne u jałowców bonsai.

Silne porażenie jałowców przez dwa lub trzy kolejne lata powoduje, że rośliny stają się z wyglądu cienkie, a wzrost ich pędów wierzchołkowych ulega zahamowaniu. Porażone rośliny, zwłaszcza bonsai, tracą wartość handlową.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Owady dorosłe mogą rozprzestrzeniać się w sposób naturalny wykonując przeloty na niewielką odległość. Na większy dystans szkodnik może być przenoszony głównie wraz z roślinami jałowca chińskiego, zwłaszcza roślinami bonsai.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do obecności agrofaga na roślinach jałowca, zwłaszcza roślinach bonsai jałowca chińskiego należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce gatunek *A. eppoi* podlega obowiązkowi zwalczania (jest to agrofag kwarantnowy w Unii).